

**Uunga siunnersuut: Sumiiffinni immikkut toqqakkani takornariartitsinissamut
akuersissuteqartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat**

*Inuussutissarsiornermut, Niuernermet, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut
Naligiissitaanermullu Naalackersuisoq*

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermi (kingullermik) ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Karl Tobiassen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Bentiaraq Ottosen, Atassut, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit,
Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviassen Jensen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq

Ataatsimiititaliap UKA 2024-p ingerlanerani oktobarip ulluisa pingajuanni
siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut misissuataarpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Naalackersuisut paasissutissiissutigivaat siunnersuut sumiiffinni killilikkani takornarianik
sullissisinnaassagaanni akuersissummik tunineqarsimanissap piumasaqaataanera pillugu
malittarisassanik Naalackersuisut suli aalajangersaasinnaanerannik kinguneqassasoq.
Sumiiffimmi killilikkami sumiiffinniluunniit killilikkani takornarianik sullissisinnaassagaanni
akuersissummik tunineqarsimanissap piumasaqaataanera pillugu malittarisassiortoqarpat,
Naalackersuisut, neqeroorteqartitserneerikkut § 9-lu naapertorlugu naliliisartutut
ataatsimiititaliamik pilersinneqarsimasinnaasumik tusarniaareerikkut, pisinnaatitsissummik
pigisaqartumut takornarianik sullissinernut akuersissummik tunniussaqaarsinnaassapput.
Naalackersuisut paasissutissiissutigivaat piffissaq akuersissuteqarfiusoq ukiunit tallimaniit
aallaavittullu ukiut 20-t tikillugit sivitsorneqassasoq. Ukiunut 30-nut piffissap
akersissuteqarfiusup tamarmiusup atuutereersup attatiinnarneqarnissaa
siunnersuutigineqarpoq. Ukiut 30-it qaangiunneranni akuersissuteqarfiusumut nutaamik
neqeroortitsisoqartassaaq.

Neqerooruteqartitsinermit atatillugu qinnuteqaatinik tiguneqartunik naliliinermi inatsisartut inatsisaanni § 10-p malitsigisaanik toqqaasarnermut piunasaqaatit aamma § 11-p malitsigisaanik minnerpaamik piunasaqaatit tunngavigalugit Naalackersuisut aalajangiisassapput. Piunasaqaatit tulluuttut naammassineqarsimassapput:

- Pisinnaatitsissummik pigisaqartunut piunasaqaatit (§§12-13).
- Isumannaallisaanermut pilersaarutinut piunasaqaatit (§14).
- § 15 malillugu sillimmasersimanissamut allatigullu qularnaveeqqusiisimanissamut piunasaqaatit. Tamannali atuutinnginngilaq tamanna takornarialerinermit ingerlatsinermit pineqartumut nalinginnaasumik ajornarpat.
- Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanneersunik sulisunik sulisoqarnissaq pilersuisunilluunniit atuinissaq piunasaqaatigineqarsinnaavoq, tamanna pillugu malittarisassanik Naalackersuisut aalajangersaappata (§ 16).

Piunasaqaatit naammassineqarsimanngippata qinnuteqaat itigartinneqassaaq. Piunasaqaatit taamatuttaaq piffissami akuersissuteqarfiusumi tamarmi naammassineqarsimassapput. Pisinnaatitsissummik pigisalik takornarianik sullissinernut akuersissummik tunineqartoq siunnersuummi §§ 17-18 naapertorlugit assigiinngitsunik pisussaaffeqassaaq eqquutsinneqartussanik, soorlu aamma §§ 20-23 naapertorlugit takornarianik sullissinernut akuersissummut tunniunneqarsimasumut ukiumoortumik akileraarut akilerneqartassasoq. Immikkut akuersissuteqarsinnaanermut aalajangersakkamik siunnersuuteqartoqarpoq, taanna malillugu Naalackersuisut pisuni immikkut ittuni inatsisartut inatsinni §§ 12-15-imi aamma §§ 17-18-imilu, kiisalu aalajangersakkani inatsisartut inatsisaat manna malillugu aalajangersarneqarsimasuni piunasaqaatinik sanioqqutsinissamut immikkut akuersissuteqarsinnaassallutik.

Naalackersuisut siunnersuut malillugu takornarianik sullissinernut akuersissutinik piginnaatitsissutinillu pigisaqartunik nakkutilliisussaassapput, soorlu aamma Naalackersuisut pisinnaatitsissutinik pigisaqartunut allanullu inatsisartut inatsisaannut ilaatinneqartunut peqqussuteqarsinnaassasut pissutsit inatsisinut naapertuutinngitsut iluarsineqarnissaannik unitsinneqarnissaannilluunniit.

Siunnersuummi nakkutillineq akitsuutinillu appartitsineq eqqarsaatigalugit erseqqissaasoqarpoq. Taamatuttaaq erseqqissarneqarpoq inatsimmi tunngavissamik aalajangersaasoqarsimammat, Naalackersuisut takornariartitsisarnermit ingerlataqartup inatsisartut inatsisaat malillugu peqqussutit malinngippagit akuersissutinik inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tunniunneqarsimasunik utertitsisinnaanissaannut. Siunnersuutip imarisai erseqqinnerusut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini kapitali 2-p, Siunnersuummi immikkoortut pingaernerit, ataani allaaserineqarsimapput, taakkunungalu innersuussisoqarluni.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi inatsisissatut siunnersuut pillugu annertuumik oqallittoqarpoq. Siunnersuut pingaarnertigut taperserneqarpoq, siunnersuutilli immikkoortuisa ilaasa suliareqqinneqarnissaat pisariaqartinneqarluni. Tamanna pissutigalugu siunnersuut Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamut sularisassanngortinneqarpoq.

3. Tusarniaanermut akissutit

Siunnersuut piffissami 2024-mi apriliip ulluisa 29-annit maajip ulluisa 28-annut Naalakkersuisusut tusarniaassutinik nittartagaatigut tamanit takuneqarsinnaasimavoq. Tusarniaanermut akissutigineqartut inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimapput, tamannalu ilusissanut piumasaqaatinut Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangersarneqarsimasunut naapertuuppoq.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik sularinninnera

Aallaqqaasiutigalugu ataatsimiititaliap pingaaruteqartut pitsaasutullu isigaa inatsimmi matumani innuttaasut aallaaniarsinnaatitaanerat, aalisarsinnaatitaanerat kiisalu pingortitamiissinnaatitaanerat illersorneqarmat, naak sumiiffik pineqartoq ingerlataqarnerlu pineqartoq akuersissuteqarfigineqarsimanissamik piumasaqaammut ilaatinneqaraluartoq. Ataatsimiititaliap taamatuttaaq pitsaasutut isigivaa akuersissutit ukiut 20-t tikillugit atuuttussatut tunniunneqarsinnaassammata, sivitsorneqareerunillu sivisunerpaamik suli ukiunut 30-nut. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq taamaaliornikkut inuussutissarsiortunut aningaasalersuineq isumannaallisaanerlu eqqarsaatigalugit killiussat pitsaanagerusut anguneqarsinnaasut.

Takornariartitsisarnerup nassuiarneqarnera

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa takornariartitsisarnerup inatsisissatut siunnersuut manna malillugu nassuiarneqarnera takornariartitsisarneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi (UKA2024/28) nassuiaammit assigiinngissuteqartoq.

Kommunik peqataatitsineq

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa akuersissummik tunniussinissat sularineqarnerini kommunit annerusumik peqataatinneqarnissaminnut periarfissinneqarnerat siullermeerinninnermi ilalernerqartoq. Inatsisissatut siunnersuut malillugu Naalakkersuisut piginnaatinneqarput¹:

- § 7 naapertorlugu “Kommunimi takornarissanut neqerooruteqarsinnaanermik akuersissuteqarfiusumi Naalakkersuisut nalilersuisussamik ataatsimiititaliamik pilersitsinissamut atuinissamullu aalajangiinissamut”.
- § 24, imm. 2 naapertorlugu “Nakkutilliinermik pisortaqaqarfinnut suliffeqarfinnullu Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataaniittunut ingerlateqqiisinaanissamut”.

---

¹ Piginnaatitsissutit inatsisissatut siunnersuummi allassimanerisut allanneqarput.

- § 4, imm. 6 naapertorlugu “takornarissanut neqeroortitsisinnaanermut akuersissutinik nalunaaruteqarsinnaaneq kommuninut tunniunneqarsinnaanera pillugu aalajangersaanissamut”.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Naalakkersuisut § 4, imm. 6-imut nassuiaatini paasissutissiissutigimmassuk piginnaatitsissut atorneqassapput tamatuma kingunerissammagu akuersissummik tunniussisinnaatitaanerup kommunalbestyrelsimiilernera, tamatumani Naalakkersuisut § 3, imm. 1 malillugu sumiiffimmi killilikkami takornarianik sullissisinnaanermut akuerineqarsimanissamik piumasaqaatitaqarnera pillugu malittarisassanik aalajangersaasimanissaat allanngortinnagu.

§ 3-mut nassuiaatini Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa aalajangersagaq inatsisiliornerit allat, taakkununga ilanngullugit inuussutissarsiornermut, avatangiisut imaluunniit pilersarusiornermut sammisillugit inatsisiliornerit, sanioqqunneqarnissaannut inatsisitigut tunngavissiiingitsoq. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Naalakkersuisut kommunillu akornanni pisinnaatitaanerit agguataarneqarnerannut tunngatillugu § 3 ersernerluttoq.

Tamanut ammasumik tusarniaaneq

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Inatsisartut ataatsimiittarfianni siullermeerinninnermi siunnersuutigineqarmat nalinginnaasumik tusarniaasernerup saniatigut najukkani allagartaliisarnissaq aamma atorneqaqquneqarmat. Kikkut tamarmik internettimik atuinissaminnut periarfissannginnerat tusagassiorfitsigulluunniit malinnaasinnaanginnerat tamatumunga tunngavilersuutigineqarpoq. Tusarniaanernut atatillugu najukkani allagartaliisarnissap aamma atorneqartarnissaa ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigaa.

Piginnittussaanermut piumasaqaatip allanngortinneqarnera:

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa pisinnaatitsissummik pigisaqartunut piumasaqaatit siunnersuutigineqartut siullermeerinninnermi oqallisigineqarmata.

Siunnersuummi § 12 malillugu takornarianik sullissisinnaanermut akuersissut taamaallaat inunnut tulliuuttunut tunniunneqarsinnaavoq²:

- 1) *Kalaallit Nunaanni ukiuni tallimani kingullerni najugaqartutut nalunaarsorsimasoq,*
- 2) *Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataasoq,*
- 3) *Tamakkiisumik pigisaminik atuisinnaasoq, akiliisinnaajunnaartutut, akiliisinnaangitsutut imaluunniit sulianik unitsitsisutut inissisimassanngilaq, aammalu*
- 4) *Pisortaqaqarfinnut 100.000-init annertunerusumik akilerneqanngitsunik akiitsoqanngitsoq”.*

Siunnersuummi § 13 malillugu takornarianik sullissisinnaanermut akuersissut taamaallaat inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasunut tulliuuttunut tunniunneqarsinnaavoq³:

² Issuaanerit inatsisissatut siunnersuummit tigusaapput

³ Issuaanerit inatsisissatut siunnersuummit tigusaapput.

- ”1) Kalaallit Nunaanni ingerlatsivittut aningaasaliiffiusutut imaluunniit suliffeqarfittut nalunaarsorneqarsimasoq,
 2) suliffeqarfik akiliisinnaajunnaartutut, akiliisinnaangitsutut imaluunniit sulianik unitsitsisutut inissisimassanngilaq,
 3) ingerlatseqatigiiffiup nammineq aningaasaataasa affai sinnerlugit toqqaannartumik toqqaannangitsumilluunniit inuit piginnittuusut § 12-imi allassimasunik naammasinnipput,
 4) suliffeqarfimmi peqataasut affai sinnerlugit § 12-imi nr. 1-mit 4-mut allassimasunik naammasinnissinnaassapput, aammalu
 5) suliffeqarfik Naalakkersuisunut 100.000 kr.-init annertunerusumik akiitsoqassanngilaq akilerneqanngitsunik”.*

Ataatsimiitaliap maluginiarpaa siullermeerinninnermi tusarniaanermullu akissuteqaatit ilaanni ilaatigut aalajangersakkat (§§ 12 – 13) Kalaallit Nunaanni takornariartitsisarnermik ineriartortitsinermit kigaallassaataasinnaanerat ernummatigineqarmat.

Suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut takornariartitsisarnermilu suliffeqarfiit namminersortut

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut aamma suliffeqarfiit namminersortut akornanni unammilleqatigiinnikkut pissutsit oqallisigineqarput. Suliffeqarfiit namminersortut aamma pisortanit pigineqartut tamarmik Kalaallit Nunaanni takornariartitsisarnermik ineriartortitseqataasinnaaniassammata inatsisip takornariartitsisarnermi suliffeqarfinnik namminersortunik suliffeqarfinnut pisortanit pigineqartunut qanoq illersuinerata ataatsimiitaliamit sukumiisumik misissorneqarnissaa kissaatigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanneersunik sulisoqarneq pilersuisoqarnerlu

Siunnersuummi § 16 malillugu ingerlatanut takornarianik sullissinermit akuersissut naapertorlugu ingerlanneqartunut sulisunik Kalaallit Nunaanneersunik kiisalu nioqutissanik sullissinernullu pilersuisunik Kalaallit Nunaanneersunik atorfinitsitsinissamut atuinissamullu piginnaatitsissummik pigisaqartut pisussaaffiat pillugu malittarisassanik Naakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Siunnersuut malillugu “kalaallit sulisut”-ut paasineqassapput sulisinnaasut Kalaallit Nunaanni najugaqartutut inuit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsorneqarsimasut, tak. § 2, imm. 6.

Siunnersuut malillugu “kalaallit pilersuisut”-ut paasineqassapput pilersuisut suliffeqarfinnik qitiusumik nalunaarsuiffimmi (CVR) Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartutut nalunaarsorneqarsimasussatut pisussaaffeqartut, tak. § 2, imm. 7.

§ 16-imut nassuiaatini Naalakkersuisut paasissutissiissutigivaat aalajangersakkakkut siunertarinqarmat Kalaallit Nunaanni suliffissanik amerlanerusunik ineriartornermillu pilersitsiniarluni suleqqinnissamut sakkussaqaalernissaq aalajangersakkap siunertarigaa. Naalakkersuisulli siunertarinngilaat najukkani najugaqartunik sulisinnaasunik pilersuisinnaasunilluunniit atuinissamut periarfissaqarfiunngitsumi

piviusungortitsiffiusinnaanngitsuniluunniit piumasaqaatinik aalajangersaanissaq. Tamannali qanoq paasineqassanersoq Naalakkersuisunit sukumiinerusumik nassuiaateqarfiginngilaat. Ataatsimiititaliap ilanngullugu maluginiarpaa tusarniaanermut akissutit ilaanni ilaatigut oqaatigineqarmat, minnerunngitsumik takoriartitsisarnermik inuussutissarsiuteqarnermi, sulisussanik avataaneersunik atorfinitsitsinissaq iluaqutissartaqarsinnaammat, tassami taakku piginnaasanik misilittakkanillu Kalaallit Nunaanni amigaatigineqartunik pigisaqarsinnaammata.

Ilinniartitaaneq piginnaasanillu ineriartortitsineq:

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa takornariartitsisarnerup najukkanit aallaaveqarnissaa qularnaarniarlugu takornariartitsisarnerup iluani ilinniartitaanernik piginnaasanillu ineriartortitsinerup nukittorsaqqinneqarnissaannut pisariaqartitsineq nalinginnaasumik ersersinneqartarmat.

Immikkut akuersissuteqarsinnaanermut periarfissaq

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Naalakkersuisut § 8-mi aalajangersagaq naapertorlugu pisuni immikkut ittuni siunnersuummi § 3-mi, §§ 12-15-mi §§ 17-18-imi kiisalu aalajangersakkani inatsisartut inatsisaat malillugu aalajangersarneqartuni piumasaqaatit sanioqqunneqarsinnaanerannik immikkut akuersissuteqarsinnaasut.

Piginnaatitsissutit

Suliassaqarfiup pineqartup aqunneqarneranut tunngavissat pingaarnepaat aalajangersarneqarnissaat killiliussatut inatsisiliornerup siunertarisarppaa. Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummi arlalitsigut aalajangersakkanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaminut piginnaatinneqartut. Inatsisip malitsigisaanik inatseqartitsinikkut pissutsit allannguutaat eqqumaffigineqaqqullugit paasisitsiniaanermik aallartitseqqullugit ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigaa.

Taarsiissutitalimmik pinngitsaaliissuummik pigisanik arsaarinnissuteqarneq

Inatsimmi tunngaviusumi § 73, imm. 1 malillugu “kinaluunniit pigisani tunniutissallugu pinngitsaalineqarsinnaanngilaq tamanut iluaqutissaasut pillugit allatut ajornarluinnarsimangippat”⁴. Tamannalu inatsisit naapertorlugit tamakkiisumillu taarsiissuteqarluni taamaallaat pisinnaavoq. Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup siunnersuummi matumani aalajangersakkat arsaarinnissuteqarnermik kinguneqartussatut isigineqarsinnaanersut nassuiaateqarfigimmagit.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat

Ulloq 7. november Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutinik saqqummiussaqrput. Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Naalakkersuisut paasissutissiissutigimmassuk

---

⁴ Inatsimmi tunngaviusup nutserneqarnerani allassimasutut.

allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut Inatsisartut Allattoqarfianni inatsisissatut siunnersuutip inatsisilerinikkut nalilersorneqarnera tunngavigalugu iluarsissutissanik assigiinngitsunik siunnersuuteqartoqartoq. Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuutip oqaasertalersorneqarnerani arlalitsigut iluarsissuteqartoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Allannguutissatut siunnersuut aningaasatigut kinguneqassanngitsoq Naalakkersuisut ilanngullugu paasissutissiissutigivaat.

5. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunnngortinneqarneratigut aningaasatigut kingunerisassat siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarsimapput, taakkunungalu innersuussisoqarluni. Ataatsimiititaliap maluginiarpaa tusarniaanermut akissuteqaatini ilaatigut siunnersuutip takornariatitsisarnermik inuussutissarsiuqarnermut inuussutissarsiornermillu ingerlatsivinnut allanut ajortunik kinguneqarsinnaanerata ernummatigineqarnera ersersinneqarmat.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiit, Siumup Atassutillu ilaasortaataa Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaasa akuersissutigineqarnissaat inassutigaa. Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut peqatigitillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip kalaallisuuata qallunaatuuatalu imminnut naapertuunnissaat qularnaarniarlugu allannguutissatut siunnersuuteqaqqeqqullugit Naalakkersuisunut kaammattuutigaa.
- Taamaattorli ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiit Siumullu ilaasortaataa pingajussaaneerinninnissamut § 27, imm. 1-imut tunngatillugu allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussaqaarnissartik eqqarsaatigaat.
- Inatsisartut suliarinninnerat tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartuni inaarutaasumik pingajussaaneerineqannginnerani Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliami suliarineqaqqittussanngortinneqarnissaa ataatsimiititaliap inassutigaa.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummillu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Karl Tobiassen
Siulittaasoq

Bentiaraq Ottosen
Siulittaasup tullia

Mariane Paviasen

Kristian Jeremiassen

Lars Poulsen

Kuno Fencker

Pele Broberg